

NORSUN OPINTO- MATKA IRLANTIIN 21.-26.10.2013

OPINTOMATKA IRLANTIIN 21.-25.10.2013

Nouseva Rannikkoseutu ry:n henkilöstö ja hallitus kävivät Irlannissa opintomatalla 21.-26.10.2013. Norsul-
ta osallistujia oli mukana yhteensä yhdeksän ja matkaseuraksi saimme Päijänne-Leaderin toiminnanjohtaja
Liisa Hämeen, joka toimi matkan järjestäjänä, sekä neljä kyläsuunnittelijaa Hämeen seudulta. Opintomat-
kan tavoitteena oli Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta niin hallituksen jäsenten kuin toimihenk-
löiden kv-valmiuksien parantaminen sekä paikallisen Leader-ryhmän toimintatapoihin ja hankkei-
siin tutustuminen.

Opintomatka suuntautui Ballyhouran alueelle, joka sijaitsee Limerickin ja Corkin välissä, noin 200
km Dublinista lounaaseen. Alueella toimiva Ballyhoura Development Ltd on laaja-alainen ja arvos-
tettu toimintaryhmä, joka toteuttaa Leaderin lisäksi useita muitakin ohjelmia. Opintomatkan aika-
na kävimme katsomassa yli kymmenen Leader-hankkeen tuloksia, joista puolet liittyivät matkai-
luun ja puolet kylien kehittämiseen.

Maanantai

Maanantai oli matkustuspäivä. Samalla saimme tilaisuuden tutustua hämäläisiin matkakump-
paneihimme. Perillä Kilmallockissa olimme puolen yön aikaan.

Tiistai

Tiistain aloitimme tutustumalla Ballyhoura Developmentin toimintaan, jota meille esittelivät Cat-
herine Smyth ja Eileen O'Keeffe. Ballyhoura Developmentilla on yhteensä 33 työntekijää, joista 9
työskentelee suoraan Leader-rahoituksella. Iso osa kehittämisyhdistyksen toiminnasta tapahtuu
syrjäytymisen ehkäisyn saralla, johon liittyen yhdistys työllistää yli 100 pitkäaikaistyötöntä. Bally-
houra Developmetilla on kehittämistyössä kuitenkin kokonaisvaltainen ote eli Leader ja syrjäyty-
misen ehkäisy toimivat tiiviisti yhteistyössä.

Ilmapäivällä lähdimme tutustumaan paikallisiin Leader-hankkeisiin. Bruffissa oli tehty vanhasta oi-
keustalosta kylätalo, jossa sijaitsi myös yhden Ballyhoura Developmentin työntekijän toimisto. Sen
lähistöllä oli entisen pubin tiloihin perustettu kyläkahvila. Kyläkahvilassa pidettiin monenlaisia ker-
hoja ja tapahtumia. Kyläkahvila sai puolet rahoituksestaan seurakunnalta. He organisoivat myös
soitto/käyntirinkiä vanhusten parissa sekä kylätalkkaritoimintaa.

Bruffista suuntasimme Lough Gurin kulttuurikeskukseen, jonne on rakennet-
tu Leader-rahoituksella näyttely 6500 eaa nykypäivään. Lough Gur on yksi
Irlannin merkittävimmistä arkeologisista alueista. Näyttelyn näyttävän yksit-
täinen esine oli iso pronsinen kilpi.

Kulttuurikeskuksesta suuntasimme Grange Stone Circlelle, joka koostuu 113 ympyrän muotoon asetetusta kivistä. Kiviympyrä on Irlannin suurin ja se on rakennettu noin 2200 eaa. Kiviympyrä sijaitsee yksityisen maanviljelijän mailla ja oman tunnelmansa paikkaan toivat siellä laiduntavat vasikat. Kiviympyrä oli vaikuttava paikka.

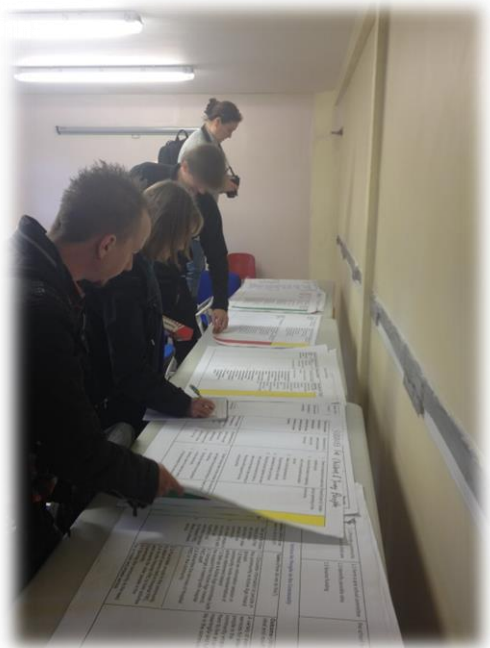
Päivän päätteeksi tutustuimme vielä Ballyhouran maastopyöräilykeskukseen. Maastopyöräilyreittejä alueella on tällä hetkellä noin 100 km. Maastopyöräilykeskus on saavuttanut suuren suosion myös kansainvälisesti ja ensi kesänä siellä järjestetään maastopyöräilyn EM-kisat. Tarkoituksena on laajentaa keskusta vielä kahdessa eri vaiheessa, jolloin alueelle tehdään mm. lisää sisätiloja sekä lapsille opetussuoraa ympäristökasvatus

tarkoituksiin. Tällä hetkellä vuosittain kävijöitä on 50.000. Laajennusten myötä kävijämäärä on tarkoitus tuplata kolmen vuoden aikana ja triplata viidessä vuodessa. Reitit oli rakennettu todella yksityiskohtaisesti ja luontoa kunnioittaen. Harmiksemme satoi niin kovasti, että emme päässeet reittejä testaamaan.

Keskiviikko

Keskiviikko aamupäivän aloitimme Knocklongin kylätoimintaan tutustumalla. Kylässä on juuri remontoitu käyttökielossa vuosia ollut kylätalo taas käyttökuntoon. Samaan aikaan aktiiviset vapaaehtoiset käynnistivät kyläsuunnitteluprosessin. Prosessin myötä alueelle saatiin konkreettinen kyläsuunnitelma, jonka avulla toimintaa on helppo kehittää eteenpäin. Kyläaktiivit korostivat, että myös pienillä asioilla on suuri merkitys yhteisöllisyyden luomisessa.

Knocklongista suuntasimme Charlevilleen, jossa kyläsuunnitelma on tehty 77 yhdistyksen yhteistyönä. Yhdistykset ovat työstäneet suunnitelmaa sekä keskenään että julkisten tilaisuuksien avulla. Hyvin aikaisessa vaiheessa he olivat yhteydessä myös eri viranomaisiin, jotta voitiin heti muokata suunnitelmasta toteutettavissa oleva. Kolme vuotinen suunnitelma sisältää mm. liikennejärjestelyjen kehittämisen

tä, vanhojen rakennusten remontointia, kävely- ja pyöräilyreittien rakentamista, juustofestivaalien elvyttämisen ja nuorisotilojen etsimistä. Leader-rahalla on ollut ja on tulevaisuudessakin elintärkeä alueen kehittämiseksi.

Iltaapäivän vietimme Kilmallockissa tutustuen kylän Leader-hankkeisiin. Aloitimme käymällä vapaaehtoisvoimin perustetussa kylämuseossa. Siellä oli mm. hieno pienoismalli kylästä keskiajalla sekä paljon vanhaa esineistöä. Museon vieressä oli vaikuttavat luostarin rauniot. Vanhat rauniot ovatkin ehkä suosituimpia turistikohteita Irlannissa, joten niiden kunnossa pitämisen tärkeys ymmärretään tänä päivänä. Keskiaikaisista tapahtumista tehdään myös rekonstruktioita eli ne näytellään uudelleen yleisölle.

Irlannissa kylien houkuttelevuuteen kiinnitetään huomiota myös vuosittain järjestettävän Tidy Town –kilpailun avulla. Kilpailussa palkitaan Irlannin siisteimmät ja houkuttelevimmat kylät ja kaupungit. Kilpailun avulla kaikkia innostetaan pitämään hyvää ta ympäristöstä ja kylämaisemasta. Matkailuun on panostettu Leader-rahalla mm. tekemällä joka kylään opastetaulut sekä lisäämällä alueen tapahtumia. Tapahtumien lisäämiseen vä hankkeen avulla tapahtumat ovat lisääntyneet vuoden 2006 vuosittaisesta 12 tapahtumasta vuoden 2013 vuosittaiseen 150

tapahtumaan. Muutos on suuri ja sen avulla ollaan alueelle saatu 15 miljoonaa euroa tuloja vuodessa sekä yhteensä 2123 turismiin liittyvää työpaikkaa.

Iltapäivän päätteeksi kävimme vielä 1300-luvulla rakennetun kirkon raunioilla. Kirkon pihamaalla on edelleen käytössä oleva hautausmaa. Hautausmaille on olemassa myös oma hankkeensa, jonka puitteissa kuvataan kaikki vanhat irlantilaiset hautakivet. Niiden tiedot ja gps-koordinaatit kootaan nettisivuille, josta Irlannista sukujuuriaan etsivä voi löytää sukuhaudan ja saa samalla suorat gps-koordinaatit sinne. Myös tämän projektin avulla alueelle saadaan lisää matkailijoita.

Torstai

Torstai aamupäivällä kävimme yhdessä läpi opintomatkan antia:

- Irlannissa turismi on merkittävä tulonlähde, joten matkailuun on panostettu siellä huomattavasti enemmän kuin meidän alueellamme. Ballyhourassa on yksi Irlannin merkittävimmistä arkeologisista alueista ja sinne on kunnostettu kulttuurikeskus Leader-rahoituksella. Meidänkin alueellamme voisimme enemmän tuoda esille muinaismuistomerkkejä ja historiaamme.
- Ballyhouran maastopyöräilykeskuksessa käymisen jälkeen pohdimme, että alueellamme voitaisiin hyödyntää myös enemmän hyviä ulkoilumahdollisuuksia ja luontomatkailua. Tällä hetkellä esimerkiksi Vihantiin ollaan tekemässä lähes 100 km vaellusreitistöä. Ehkäpä Vihanti ja Ballyhouran alue voisivat tehdä jonkinlaista yhteistyötä tulevaisuudessa?
- Mielestämme yleisvaikutelma Irlannin maaseudusta on todella siisti. Roskia ei näy missään ja kylänraitit ovat ihastuttavia. Ehkäpä yhtenä syynä tähän on vuosittain järjestettävä Tidy Town –kilpailu. Kilpailussa palkitaan Irlannin siisteimmät ja houkuttelevimmat kylät ja kaupungit. Kilpailun avulla kaikkia innostetaan pitämään hyvää huolta ympäristöstä ja kylämaisemasta. Voisikin olla mielenkiintoista kokeilla vastaavaa konseptia myös meillä.
- Kylien kehittämisen osalta Irlannissa on hyvin samansuuntaisia haasteita kuin Suomessakin. Mielenkiintoista oli, että Charlevillessä kyläsuunnitelma oli tehty 77 paikallisen yhdistyksen yhteistyönä. Kyläsuunnitelmien tekoon otettiin mukaan myös viranomaisia jo suunnittelu- vaiheessa.
- Bruffissa toimi entisen pubin tiloissa kyläkahvila, jossa järjestettiin monenlaisia kerhoja ja tapahtumia. He organisoivat myös soitto/käyntirinkiä vanhusten parissa sekä kylätalkkari-toimintaa. Irlantilainen soittorinkitoiminta on kopioitu myös Suomeen ja siihen liittyvä hanke Haloo Päijät-Häme pääsi Parhaat Käytännöt 2012 –kilpailussa finaaliin saakka. Toi-

minta olisi kopioitavissa kaikkialle Suomeen ja sen avulla voitaisiin tukea vanhusten hyvinvointia.

Iltapäivällä suuntasimme Dubliniin ihaillen vielä irlantilaista maaseutua matkan varrella.

Perjantai

Perjantapäivä olikin varattu taas matkustamiseen ja palasimme takaisin Suomeen puolilta öin. Irlannin matkalla saimme monta hyvää ideaa toteutettavaksi meidän alueellamme. Verkostoiduimme ja vaihdoimme kokemuksia myös opintomatkamme hämäläisten toimijoiden kanssa. Matka oli antoisa ja avasi silmiä näkemään etenkin matkailuun panostamisen hieman uudesta näkökulmasta. Irlanti on maa, jolle menettää sydämensä helposti.

Liite 1: Hämeen kyläasiamiesten raportti Irlannin Ballyhourasta